

Badacze

zweryfikowali, czy indywidualne różnice osobowościowe wpływają na rozhamowanie wywołane alkoholem. Badaną cechą było poszukiwanie doznań jako czynnik wzrostu ryzyka rozwoju zachowań związanych z używaniem alkoholu, jak również kontrola hamowania zachowań.

Termin „poszukiwanie doznań” został wprowadzony w 1979 roku przez Marvina Zuckermana. To neurobiologiczna tendencja do poszukiwania nowych, złożonych, intensywnych wrażeń i doświadczeń oraz gotowość do podejmowania ryzyka fizycznego, społecznego, prawnego i finansowego w celu dostarczenia sobie tego typu doświadczeń. Spożywanie alkoholu negatywnie wpływa na mózg, funkcje poznawcze i zachowanie, szczególnie często w sposób „odhamowujący”. Kontrola pozwala ludziom hamować swoje impulsy oraz naturalne, nawykowe lub dominujące reakcje, aby wybierać zachowania bardziej odpowiednie i spójne z realizacją ich celów. Osoby pod wpływem alkoholu częściej angażują się w ryzykowne zachowania, takie jak ryzykowna jazda autem, hazard i agresja, gdyż mają obniżone zdolności hamowania.

Wiele badań wykazało, że cecha poszukiwania doznań wiązała się z większą częstotliwością i ilością spożywanego alkoholu. Co więcej, w badaniu przeprowadzonym w 2021 roku wykazano, że poszukiwanie wrażeń jest wiarygodnym predyktorem zarówno częstotliwości, jak i ilości spożywanego alkoholu. Cecha ta jest czynnikiem ryzyka zaburzeń zachowania spowodowanych używaniem alkoholu (zespół uzależnienia). Odnotowano również wpływ cechy poszukiwania wrażeń na kontrolę hamowania zachowań. Osoby z niskim natężeniem cechy poszukiwania doznań miały większą zdolność do hamowania pewnych dominujących reakcji. W związku z tym indywidualne różnice w cechach osobowości związanych z poszukiwaniem doznań mogą wpływać na odhamowanie behawioralne wywołane alkoholem.

W badaniu opublikowanym we wrześniu 2023 w magazynie Drug and Alcohol Dependence wykorzystano technikę fNIRS. Funkcjonalna spektroskopia bliskiej podczerwieni to obrazowanie optyczne, które mierzy zmiany stężenia natlenionej i odtlenionej hemoglobiny

w mózgu za pomocą widm absorpcyjnych w zakresie długości fal 700–1000 nm. Tę metodę zastosowano w celu zbadania, czy na odhamowanie związane z alkoholem ma wpływ cecha poszukiwania wrażeń oraz czy przyczynia się do tego aktywność przedczołowa kluczowa dla hamowania reakcji behawioralnych. Postawiono hipotezę, że osoby poszukujące silnych wrażeń wykażą większe deficyty w kontroli hamowania pod wpływem alkoholu w porównaniu z grupą kontrolną.

Zbadano 663 studentów (451 kobiet i 212 mężczyzn) Testem Identyfikacji Zaburzeń związanych z Używaniem Alkoholu oraz Formularzem Skali Poszukiwania Doznań. Z tej grupy włączono 25 osób cechujących się poszukiwaniem wrażeń i 26 osób z niskim natężeniem tej cechy. Uczestnicy ci wzięli udział w dwóch sesjach: jednej ze spożyciem alkoholu (0,5 g/kg) i drugiej – placebo (0 g/kg).

Podsumowując, cecha poszukiwania wrażeń ma wpływ na odhamowanie wywołane alkoholem. Potwierdzono, że osoby poszukujące wrażeń w porównaniu z resztą grupy wykazały znaczny spadek dokładności hamowania pod wpływem alkoholu w porównaniu z grupą kontrolną. Co więcej, zmniejszona aktywność przedczołowa po spożyciu alkoholu była bardziej widoczna u osób poszukujących wrażeń. Odkrycia te wykazały, że na wywołane alkoholem rozhamowanie behawioralne może mieć wpływ poszukiwanie wrażeń jako cecha osobowości.

Źródło:

Wei, L., Ding, F., Gong, M., Baeken, C., Wu, G. R. (2023). [*The impact of sensation seeking personality trait on acute alcohol-induced disinhibition*](#). Drug and Alcohol Dependence; 250:110907.